

8. Kritické myšlení ve vztahu k vnějším zdrojům - epistemické myšlení

Zem je gul'atá

Zem gul'atá? Je to
podložené? Boli ste vo
vesmíre?

Vy ste boli vo
vesmíre, keď viete,
že je vesmír?

Jadrná, A. (2024). iROZHLAS. „Je podložené, že Země je kulatá?“ tázal se dezinformátor, který může vést telerozhlas Slovenska.

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/zeme-kulata-placata-slovensko-lukas-machala-rtvs_2404301446_ako. [citováno 2024-10-28].

-
-
- 4 % (z 12 mil, USA) – víra v existenci plazích bytostí se schopností přebírat lidskou podobu, které kontrolují náš svět a získávají politickou sílu pro manipulaci se společnostmi (Brotherton, 2015)
 - 42 % Američanů věří, že astrologie je něco vědecké nebo velmi vědecké podstaty (NSF, 2014)
 - 21 % Američanů věří, že americká vláda skrývá mimozemšťany (Van der Linden, 2015)
 - 28 % Evropanů (CZ 14 %) víra, že některé viry byly uměle vytvořeny vládami v laboratořích za účelem kontroly svobody občanů; 26 % Evropanů (20 % CZ) zastávalo přesvědčení, že léky na rakovinu existují, ale nejsou zpřístupněny; 26 % Evropanů (30 % CZ) je přesvědčeno, že změny klimatu jsou více zapříčiněny přirozenými cykly, než lidskou činností (EC, 2021)
 - že 1/3 (VB) dotazovaných věřilo v paranormální jevy (BMG, 2017)

Takže koupíš alobal za 50 Kč a tvá marže je neuvěřitelná. Navíc výzkum z Ameriky ukázal na to, že alobal vysílání spíše zesiluje. Takže si jako ochranu před anténou, která je od tebe 8 km vezmeš čepici z alobalu za 6 500 Kč, kousneš si do banánu a na klín si dáš notebook, kterým jdeš na netu šířit nesmysly, a ten má na tvém klíně daleko větší vliv než ta zlá anténa, a čepice ti ten signál ještě zesílí.

Protection from transmitting towers incl. 5G. GOTS organic cotton handmade lined with Swiss Shield Ultima. With drawstrings around the circumference of the hat and chin for individual size adjustment.

This is how Japan attacked Pearl Harbor according to flat earthers

Já tyto skupiny lidí opravdu miluji. Asi tu jejich hloupost začnu monetizovat. :)

https://www.wavesafe.ch/en/emf-shielding-hat-organic-cotton-lined-with-wavesafe-extreme-safe-in-4-colours-82db-at-3-5ghz.html?utm_source=chatgpt.com

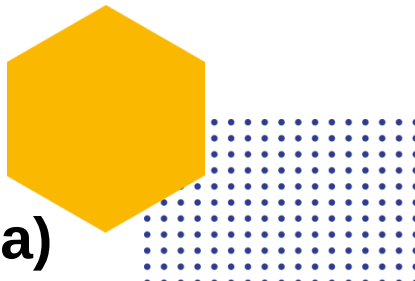
Je to každého věc x je to potřeba společensky řešit???

- Přesvědčení, že očkování způsobuje autismus (van Prooijen, 2018)
- Během pandemie COVID-19 ve VB skupina lidí zapálila věže pro 5G, jelikož věřili, že jejich účelem je šířit COVID (Jolley & Paterson, 2020)
- Matka ubodala k smrti dvě své děti při pokusu o exorcismus (CNN, 2014)

<https://www.cnn.com/2014/01/19/justice/maryland-exorcism-deaths/index.html>

- Lidé, kteří více inklinují k takovým teoriím mají vyšší tendenci “násilí je někdy akceptovatelný způsob vyjádření nesouhlasu s vládou” (Uscinski & Parent, 2014).

Otázka tedy zní: Kdy žák *něčemu* přiřkne atribut *znalost* (= pravda)

- = kdy znalost považují za znalost (čím argumentují/odůvodňují)
 - „*Matka se ptá svého syna 'Jakou barvu má nebe?' Chlapec odpoví 'Modrou'. Matka se zeptá 'Jak to víš?' Chlapec sebevědomě odpoví 'Protože vidím, že je modré'.*“ (Muis & Franco, 2010, p. 27).
 - „*Maminka má vždycky pravdu ...*“
 - „*Děda má spíše pravdu, než táta ...*“
 - „*... zda-li je daný výrok vnímán správně [feels right].*“ (Hofer, 2004, p. 45)
 - Výzkumně:
 - a) některé způsoby odůvodnění nás mystifikují: pocit obeznámenosti; efekt plynulosti; snadnost použití; délka textu; iluzorní pocit srozumitelnosti na základě příjemných pocitů při čtení nebo koukání se na webové stránky (Barzilai & Zohar, 2014)
 - b) ... jiné souvisí s efektivními přístupy (paměť, strategie, znalosti, ...): odůvodňování na základě více zdrojů prostřednictvím spolehlivých procesů (vč. **zdrojování** & **potvrzování**)

Metainformace

BARTOLOMĚJSKÁ NOC (1572). ŘEŠENÍ NÁBOŽENSKÉ SITUACE VE FRANCII

1 Stanov si záměr čtení, tedy co se z textu chceš dozvědět a za jakým účelem ho budeš číst.

„Masakr nebyl předem zamyšlen, výběr byl výsledkem rychlého rozhodnutí. Oni [katolíci – Kateřina Medicejská, matka krále Karla IX, a její syn Jindřich] chtěli zabít pouze admirála [Gaspard de Coligny, vůdce protestantů – hugenotů, či i samotného] a chtěli pak rozšířit počty, že námu vedl vévoda z Guise [Jiří de Guise, nepřítel admirála, vůdce katolické ligy], tak aby se zbavili viny v očích protestantů v Anglii a v Německu. Ale protože ten, kdo vystřelil z arkebuzy [pošky], byl nešťovný a admirál se docítil, odkud jde rána, rozhodli se, že se oděrvají a učinili, což se také pak stalo [spovídal si jeden protestant hugenotů]. Kolem drabů bodiny ranění byl raněný admirál probuzen hlukem. Admirál svým sloužícím řekl, ať by na obličej ukázal smutek: „To je moje smrt, z níž jsem nikdy neměl strach, poněvadž Bůh tomu chce, nepotřebuji už lidské pomoci. Moji přátelé, pro Boha, zachraňte se!“ Zatímco se o to pokoušeli, byly vyvráceny dveře a Bismont vstoupil do

Vévoda z Guise se ptal, zda je všechno hotovo, a když Bismont odpověděl, že ano, poručil mu, aby tito vyhodili oknem, což učinili. Říká se, že mu dali kaperník na obličej, aby mu šláhl krev a poznali ho, a že vévoda ho nobou kopl do břicha předtím, než šel dál po ulici, aby dokončil to, co bylo tak šťastně zahájeno.

Přímý svědek události, velvyslanec ve Francii v dopise katolickému králi Španělska

„Jsem to nepředstavitelné utrpení, které mohlo být i „pochybné“ desítky lidí žít až do smrti.“ V. Nizem

Dagmar Wendlová, Unhošť

Čt, 9. listopadu 2017, 07:15:24 | [Souhlasím](#) | [Nesouhlasím](#) | +35 / -2

Nelze se divit, že v tomhle absurdistanu, kde se velmi těžko žije, klesá porodnost. Lidé mají velký problém, jak uživit sami sebe, a dítě je velmi drahá záležitost. Ale myslím si, že nás zbytečně straší, maminek s malými dětmi a těhotných žen potkávám denně spoustu, takže to tak zlé nebude. Jen blbá propaganda, aby nám mohli vnucovat migranty. Blázen, kdo si myslí, že ti budou pracovat. Asi jako cikáni. A vůbec, barevní do Evropy prostě nepatří !!!!!!!

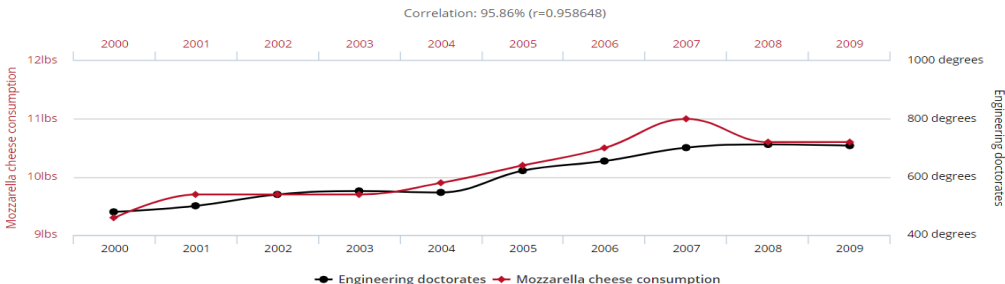
možná lupiči poznali jako první, jak snadné je získat lásku bohatství. Postupem doby se zformovaly v ka- rihodém utrpením proutu náboků zakladatelů skupin pirátů. První pirátovská kordáť, hlavní Francouz a posádka také Angličané, majitelé nebo nájemci lodí se svými posádkami. Ti byli podporováni státem (Francii nebo Anglii). Soukromé osobě vydal stát volání emoci- ní k tomu, aby na vlastní účet a nebezpečí prováděla válčné operace a vykonávala právo koristi s tím, že stát byla nucena odsouhlasit státní pokladně. Posádka se označení kordáť stalo názevem pro jakéhokoli piráta. Zlodělní skupina předstírala bukanýři, původně prodejem Francouzů z Havi, kteří se živili prodejem usazeného lovců (houcan – z toho bukanýři). Mnohdy pod tlakem samotných Španělů se stali piráty bojujícími proti španělské koloniální moci. Obdobně se chovali i šli- buzníři (včetně Nizozemců, Angličanů), kteří vyvozovali

výhled truskulů. „Také don Francisco Pizarro a don Diego de Almagro sárali Atahualpa, strčili ho z jeho trůnu, ale nezabili ho. Byl vězněn a bledl vopky kapitána Pizarra. Smutný a osafný, chavený svého majestátu, trůnu a království udl na své smrt.“ „Atahualpa řekl, že si slíbím dvacet dní a širokou velou stop naplnit slatcem až po hřbet (jediné pracovní vodící červenou) láru v palácové výšce té stě. Což zna- mená, jak řekl, se vylí polnoho a půl muče. A dodal, že ho to láru naplnit mluvením rukoumi slazými předměry – dlabány, krmci, vřadami a osazenými sčemi. Strěbrem, že naplní mluvením dvakrát. To vše dokázal do dvou měsíců.“ „Governor Pizarro ho požádal, ať vyře- puje pro slatou a střihu a ujetil ho, že když zpíni víc, co slíbil, nemají se vůbec bát. Sotva byly drabé kocy vybity, byly roztaveny a rozlity mezi Španěly. Španěl získali 2,7 tuny slatou a 13 tun střihu. Každý

Per capita consumption of mozzarella cheese
correlates with

Civil engineering doctorates awarded

ZDROJOVÁNÍ

Kdo to napsal? Je expert?

Jaké jsou motivace autora?

Jak se autor dozvěděl o události?

Kdy a kde vznikl dokument?

O jaký typ dokumentu se jedná?

Jazyková forma dokumentu?

Je autor zaujatý? Protiřečí si?

Jsou ve zdroji uvedeny reference?

POTVRZOVÁNÍ

Jaké jsou shody a rozdíly mezi dokumenty

„Nezajímám se o zdroje. Jestli je to názor náhodných osob nebo výzkumníků nehraje pro mě důležitou roli“ (Bråten et al., 2016, p. 1624).

Př. 1: O příčinách vzniku španělského impéria [pramen 1, obrázek 1]

➤ Zdrojování - Zaujatost autora

1. Čtení ukázky

Neměl jsem v úmyslu psát nic o vládě a rozšíření španělské monarchie, pročž jste mě, nejvyšebtilejší pane Alfonso [Alfonso Martos Gorostiola, právník a přítel Campanelly], o to požádal. Přesto, že jsem byl nakonec vysvobozen z mé únavné nemoci a desetiletí trápení, nemám nyní přístup ke knihám a jsem v této mé cele zavřený jako vězeň, poskytnu vašemu milostivému pánu zprávu, co o tom soudím a uvedu příčiny [vzniku španělského impéria].

...

Když totiž bojovali Španělé za božího přispění po 800 let proti Maurům, získali si statečné velitele a bojovníky tak zdatné, že po porážce těchto barbarů, obrátili své zbraně k dobytí věcí větších. Ne bez božího přispění udělil papež španělskému panovníkovi titul krále katolického neboli krále světa. Později byl vynalezen knihtisk a palné zbraně, které se staly hlavní silou v rukou Španělů, lidu obdařeného pracovitostí, bystrostí, statečností i jemností. Skvělá příležitost také spojila krále Aragonu s Isabelou, královnou Kastilie. Neměli však mužského následníka, a proto se rozhodli spojit s císařským rakouským

unikl trestu smrti předstíral duševní nemoc a zároveň sepsal toto dílo, na němž ukázal, že stojí na straně Španělska a jeho krále. Přesto však ve vězení strávil dlouhých 27 let.

(Autorem informací o Campanellovi je doktor Vilém Zábanský, vysokoškolský učitel a badatel zaměřený na dějiny 16. a 17. století.)

2. Hledání zaujatosti autora

2 Zaujatost (předsudky) autora je možné poznat podle toho:

Zda autor užívá citově silně zabarvená slova, uvádí jeden úhel pohledu, ale také místo, kde text psal a jeho záměr (chce něco získat či se něčemu vyhnout).

Užívá autor citově (emocionálně) neutrální nebo silně zabarvená slova? Tato slova vyhledejte a vypište:

Citově neutrální slova

Citově silně zabarvená slova

Uvádí autor jeden nebo více pohledů?

Mohlo nějak místo, kde autor text psal, ovlivnit obsah a formu sdělení?

Zhodnot osobní zájmy autora. Co mohl autor psaním textu chtít (něco získat nebo se něčemu vyhnout)?

3. úkol

Do jaké míry lze podle tebe obsahu textu O příčinách vzniku španělského impéria důvěřovat? Diskutuj svou volbu se spolužákem.

zcela důvěřuji spíše důvěřuji spíše nedůvěřuji zcela nedůvěřuji

-
-
- <https://www.youtube.com/watch?v=2mfUGWif6pQ>
 - od 1989: osvobozeno na základě důkazů z DNA 358 lidí (odsouzení k trestu smrti)
 - 254/358: odsouzeno na základě nesprávné identifikace svědky (ve vězení strávili ø 14 let před osvobozením).
 - 104/254: zahrnovalo mezirasové nesprávné identifikace (221/358 bylo afroameričanů).
 - 71/254: došlo k falešnému přiznání.

Př. 2: Bartolomějská noc [pramen 2]

- Zdrojování - kritika (zpochybnění) očitého svědka jako důvěryhodnějšího zdroje informací

Masakr nebyl předem zamýšlen, nýbrž byl výsledkem rychlého rozhodnutí. Oni [katolíci – Kateřina Medicejská a její syn Jindřich] chtěli zabít pouze admirála [Gaspard de Coligny, vůdce protestantů – hugenotů, čti igenotů] a chtěli pak rozšířit pověst, že ránu vedl vévoda z Guise [čti gíz; nepřítel admirála, vůdce katolické ligy], tak aby se zbavili viny v očích protestantů v Anglii a v Německu. Ale protože ten, kdo vystřelil z arkebuzy [pušky], byl nešikovný a admirál se dověděl, odkud jde rána, rozhodli se, že se odkryjí a učinili, což se také pak stalo [povraždění tisíců hugenotů]. Kolem druhé hodiny ranní byl raněný admirál probuzen hlukem. Admirál svým sloužícím řekl, aniž by na obličeji ukázal zmatek: „To je moje smrt, z níž jsem nikdy neměl strach, poněvadž Bůh tomu chce, nepotřebuji už lidské pomoci. Moji přátelé, pro Boha, zachraňte se!“ Zatímco se o to pokoušeli, byly vyvráceny dveře a Besme vstoupil do pokoje. Našel admirála s nočním oblekem na sobě a ptal se ho: „Jsi ty admirál?“ Odpověď zněla: „Mladý muži, měj úctu před mým stářím. Kdybych aspoň zemřel rukou kavalíra a ne toho ničemy!“ Při těchto slovech mu Besme prohnal meč tělem, a když jej vytáhl, rozťal mu obličej...

Vévoda z Guise se ptal, zda je všechno hotovo, a když Besme odpověděl, že ano, poručil mu, aby tělo vyhodili oknem, což učinili... Říká se, že mu dali kapesník na obličej, aby mu sňali krev a poznali ho, a že vévoda ho nohou kopl do břicha předtím, než šel dál po ulici..., aby dokončil to, co bylo tak šťastně zahájeno.

Diego de Zúñiga, španělský velvyslanec ve Francii v dopise ke dvoru španělského katolického krále, přímý svědek události

5. úkol Zaměř se na autorův písemný projev. Zakroužkuj pravděpodobnější odpovědi. U otázek, které začínají nějakým symbolem, označ i pasáž v textu, která ti pomohla se rozhodnout. U poslední otázky odpověď zdůvodni.

Úkol má za cíl podnítit u žáků zájem o autora (jeho názorová východiska, která se promítají do samotného dopisu), který je na první pohled koncipován informativně. Způsob, jakým autor danou událost vypráví, pak také záleží na tom, komu je sdělení adresováno. Tato úloha pak naznačuje potřebu kritické práce s prameny – zdroji informací (zaujatost autora: uvádí jeden úhel pohledu nebo více apod.).

Byl autor zaskočen tím, že zemřelo mnoho tisíc hugenotů? ano - **ne**

Byl autor rád, že se události (vyvraždění tisíců hugenotů) takto staly? **ano** - ne

☒ Souhlasí autor s tím, co vévoda z Guise udělal (zaměř se na poslední větu)? **ano** - ne

☒ Autor je asi: protestant - **katolík**

Autor popisuje událost: **jen ze svého pohledu** – z více úhlů pohledu

Mohl autor zprávou potěšit španělského krále? **spíše ano** – spíše ne

Jsou uváděné informace objektivní, když byl autor svědkem události? ano – **ne**

Svou odpověď zdůvodni: **Protože byl zaujatý a přál jedné ze stran.**

Podtrhni dvě nejdůležitější informace o autorovi dopisu, které nám nejvíce naznačí jeho zaujatost:

jak se jmenoval; **jakého byl náboženství**; jestli to viděl na vlastní oči; kolik za to dostal peněz;
komu to psal

Př. 3: České stavovské povstání a hodnocení bitvy na Bílé hoře a jejích důsledků

➤ Zdrojování – posouzení míry důvěryhodnosti

Otázky a úkoly: Přečtěte si následující dva textové zdroje a vypracujte úkoly 1 a 2.

1. Jak moc lze textu důvěřovat?

2. Podle čeho jsi určil/a důvěryhodnost

Dne 21. června 1621 popravil kat Mydlář na Staroměstském náměstí 27 českých pánů, tedy šlechticů, kteří podporovali v roce 1620 v bitvě na Bílé hoře českou šlechtou korunovaného českého krále Fridricha Falckého. Tento den se stal symbolem zániku českých šlechtických stavů a počátkem habsburské nadvlády nad českými zeměmi, která trvala rovných 300 let (až do roku 1918). Tato historická připomínka skrývá ale jedno velice nepříjemné tajemství. Česká šlechta v onom roce 1620 zdaleka nebyla tak vlastenecká a lidová, jak si dnes lidé vykreslují. Tato šlechta uzavírala sňatky s cizinci jako na běžícím pásu a do čela celého českého království volila po celá staletí, prakticky až na výjimky, jen a pouze cizince. ... Dnes se o tom vůbec nemluví a taktně se o tom mlčí, že to byla právě česká šlechta, která zapříčinila uvržení země do poroby Habsburků. ... Podívejte se dnes na české politiky, jak se hrbí před cizí mocí, před americkými partnery, před Bruselem, před Izraelem. Vůbec nic se od dob české šlechty nezměnilo, protože ta novodobá česká šlechta se ke své zemi a ke svému národu chová úplně stejně jako ta tehdejší česká šlechta skutečná. Autor: uveden zkratkou VK. Zdroj: článek na webu Aeronet (anonymně provozovaný zpravodajský internetový server), z 21. 10. 2020.	České stavovské povstání vyústilo v bitvu na Bílé hoře 8. 11. 1620. Povstání bylo výsledkem dlouhodobého zápasu mezi habsburskou centralizační a rekatolizační politikou na jedné straně a nekatolickou stavovskou opozicí na straně druhé. Samotná bitva sice nepatřila mezi největší vojenské střety třicetileté války, avšak jednoznačná porážka stavů umožnila prosadit v Čechách a na Moravě zásadní změny v duchu absolutistické habsburské vlády a násilné rekatolizace. V důsledku toho bitva na Bílé hoře nabyla symbolického významu a stala se znamením zlomu. Z habsburské strany byla bělohorská bitva chápána jako Božím řízením inspirované vítězství nad ohavnou rebelií, zatímco v českém prostředí se bitva stala symbolem národní tragédie, jejíž příčiny byly shledávány v léčkách Habsburků a katolíků, ale také v nedostatku obětavosti a v hříšném životě českých křesťanů. ... Později období osvěcenského absolutismu přineslo z praktických důvodů užívání jednoho jazyka ve státě, němčinu do úřadů a škol. Národní buditelé v 19. století to pak vnímali jako ohrožení českého jazyka a kultury. Zároveň pojmu vlast začali nadřazovat pojmy národ a lid. Autor: prof. J. Pánek (historik a ředitel Českého historického ústavu v Římě, expert na dějiny raného novověku). Zdroj: Bělohorský mýtus. Akademická encyklopedie českých dějin. Nakladatelství Historický ústav Akademie věd ČR 2009.
Jak moc lze textu důvěřovat? Ohodnot' jako ve škole (1–5):	Jak moc lze textu důvěřovat? Ohodnot' jako ve škole (1–5):
Podle čeho jsi určil/a důvěryhodnost? Uved' konkrétně na příkladech.	Podle čeho jsi určil/a důvěryhodnost? Uved' konkrétně na příkladech.

4,8

1,2

Reflexe: zvažování pomyslné úrovně/kvality důvěryhodnosti [pramen 4]

Autor (expertíza)

Soudržnost tématu

Údaje

Jazykový styl

Zdroj (nakladatelství)

Jeden x více úhlů pohledu

Názor x podávání důkazů

S x bez odkazů na zdroje

Britt & Aglinskas (2002); De La Paz (2005); Smith et al. (2018)

Hodnocení důvěryhodnosti podle kritérií

autor – jméno a informace o něm naznačí, zdali se jedná o odborníka. Méně důvěryhodný je text, kde není uveden autor žádný, jen jeho přezdívka, nebo se o něm nedá nic zjistit.

A: Autorem je přední český historik a specialista na danou problematiku.

C: Autor je neznámý, takže není možné ověřit, zdali je odborník nebo ne. Také, jestli je třeba zaujatý (píše na objednávku).

soudržnost tématu – důvěryhodný text se zpravidla drží daného problému. Bez zjevného důvodu nemíchá více témat.

A: Téma je soudržné, text má logickou strukturu a směřování.

C: Tematicky je text rozpolcený, vytváří nelogická spojení (např. „nebyla tak vlastenecká a lidová“) a účelové paralely se současností (např. „...české politiky, jak se hrbí před cizí mocí, před americkými partnery před Bruslem, před Izraelem“).

údaje – důvěryhodný text často pracuje s konkrétními daty a odkazuje na jejich zdroj. Méně důvěryhodné údaje jsou uváděny nekonkrétně bez možnosti jejich ověření.

A: Jsou uváděny konkrétně, je dobře rozzeatelné, co je dobové stanovisko (např. „... Z habsburské strany byla bělohorská bitva chápána jako Božím řízením inspirované vítězství...“) a co je stanovisko autora (např. „... změny v duchu absolutistické habsburské vlády a násilné rekatolizace...“).

C: Údaje jsou velmi nekonkrétní (např. „... zapříčinila uvržení země do poroby Habsburků...“), jednotlivé výroky jsou udávány jako všeobecně přijímaná stanoviska (např. „... novodobá česká šlechta se ke své zemi a ke svému národu chová úplně stejně...“).

České stavovské povstání vyústilo v bitvu na Bílé hoře 8. 11. 1620. Povstání bylo výsledkem dlouhodobého zápasu mezi habsburskou centralizační a rekatolizační politikou na jedné straně a nekatolickou stavovskou opozicí na straně druhé. Samotná bitva sice nepatřila mezi největší vojenské střety třicetileté války, avšak jednoznačná porážka stavů umožnila prosadit v Čechách a na Moravě zásadní změny v duchu absolutistické habsburské vlády a násilné rekatolizace. V důsledku toho bitva na Bílé hoře nabyla symbolického významu a stala se znamením zlomu. ...

Z habsburské strany byla bělohorská bitva chápána jako Božím řízením inspirované vítězství nad ohavnou rebelií, zatímco v českém prostředí se bitva stala symbolem národní tragédie, jejíž příčiny byly shledávány v lécích Habsburků a katolíků, ale také v nedostatku obětavosti a v hříšném životě českých křesťanů. ...

Autor: prof. J. Pánek (historik a ředitel Českého historického ústavu v Římě, odborník na dějiny raného novověku)
Zdroj: Bělohorský mýtus. Akademická encyklopedie českých dějin. Nakladatelství Historický ústav Akademie věd ČR 2009.

×

Dne 21. června 1621, popravil kat Mydlář na Staroměstském náměstí 27 českých Pánů, tedy šlechticů, kteří podporovali v roce 1620 v bitvě na Bílé hoře českou šlechtou korunovaného českého krále Fridericha Falckého. ...

Tato historická připomínka skrývá ale jedno velice nepřijemné tajemství. Česká šlechta v onom roce 1620 zdaleka nebyla tak vlastenecká a lidová, jak si dnes lidé vykrešluji. Tato šlechta uzavírala sňatky s cizinci jako na běžícím pásu a do čela celého českého království volila po celá staletí, prakticky až na výjimky, jen a pouze cizince.

... Dnes se o tom vůbec nemluví a taktě se o tom mlčí, že to byla právě česká šlechta, která zapříčinila uvržení země do poroby Habsburků.

... Podívejte se dnes na české politiky, jak se hrbí před cizí mocí, před americkými partnery, před Bruslem, před Izraelem. Vůbec nic se od dob české šlechty nezměnilo, protože ta novodobá česká šlechta se ke své zemi a ke svému národu chová úplně stejně jako ta tehdejší česká šlechta skutečná.

Autor: Uveden zkratkou VK
Zdroj: Článek na webu Aeronet (anonymně provozovaný zpravodajský internetový server), z 21. 10. 2020.

jazykový styl – hodnověrný text používá kultivovaný jazykový styl, odborné termíny a emocionálně neutrální slova. Naopak hovorový nebo nespisovný jazyk a emocionálně podbarvená slova naznačují spíše nižší důvěryhodnost textu.

A: Jde typicky o odborný jazykový styl užívající spisovný jazyk (např. „... povstání vyústilo v bitvu...“) a odpovídající terminologii (např. „rekatolizace“).

C: Užívá hovorový jazyk (např. „... jako na běžícím pásu...“) zahrnující emocionálně podbarvená slova (např. „... hrbí před cizí mocí...“). Snaží se o vytvoření senzace (např. „Dnes se o tom vůbec nemluví a taktě se o tom mlčí“).

zdroj – důležité je, kde byl text zveřejněn. Je velký rozdíl mezi odbornou institucí, nakladatelstvím vydávajícím knihy a internetovým serverem, který třeba ani neuvádí, kdo jej provozuje.

A: Zdrojem je odborná přehledová publikace renomované instituce.

C: Zdrojem je anonymně provozovaný zpravodajský internetový server.

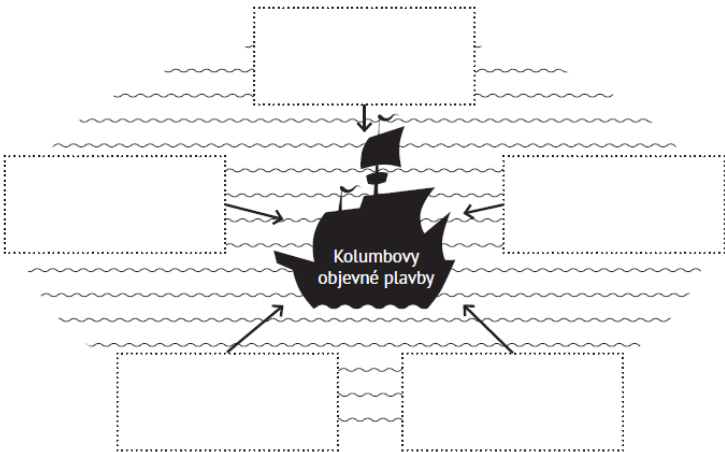
Zapojení strategie potvrzování (shody)

2. Nalezení příčin, které ho přiměly k plavbě [zdroj: autor]

a stálým vládařem všech ostrovů a pevniny, které bych objevil... A proto jsem si vzal za úkol, velmi pilně den za dnem zapisovati vše, co na této cestě udělám a uvidím a co se mi přihodí, jak dále uvidíme.

Kolumbův lodní deník

🚢 Příčiny zapiš do volných rámečků.

Souhlasí některé příčiny jako v případě výpravy Kolumba?

...zjistit, jaké země se nalézají jižně za Kanárskými ostrovy. Vypátrat, zdali zde nežijí křesťané, se kterými bychom mohli obchodovat. Odhalit, kam až sahá moc Maurů v Africe. Najít a poznat zdejší křesťanská knížata, která by mu pomohla v boji proti Maurům. Šířit křesťanskou víru. A konečně také konat velké věci, ke kterým jej předurčily hvězdy...

Portugalský kronikář Gomes Eanes de Zurara

Shodné příčiny:

[illegible]

Závěrem ... uče žáky/ně metodologii disciplíny

Mé zkušenosti z hodin ... mě naučily to, co vždy tvrdil Yogi Berra [pozn. slavný baseballový trenér], že **problémem není to, co nevíme, nýbrž to, o čem jsme absolutně přesvědčení, že pravdou je, ačkoliv se ve skutečnosti mýlíme.** [...]. Výuka vyžaduje komplexní myšlení ... Zaměřuje se na zajímavé problémy, genezi a třídění faktů o skutečnosti; vyžaduje kritické vážení důkazů a svědectví; pozastavuje se nad našimi názory na porozumění ostatních; používá evidenci, fakta, koncepty a interpretace dat a důkazů, které později mohou sloužit nám [i druhým] ke **změně** přesvědčení a názorů, o tom, co vskutku **je a co není pravda či realita**“ (Bain, 2005, p. 209).

„Největší překážkou poznání není nevědomost, ale iluze vědění.“

Daniel J. Boorstin